

Pascal College

GYMNASIUM | ATHENEUM | HAVO

Schoolondersteuningsprofiel

2018 – 2022

Pascal College
School voor havo, atheneum en gymnasium
te Zaandam

Inhoud

	Pagina
1 Inleiding	2
2 Algemene informatie	3
2.1 Contactgegevens	3
2.2 Visie op onderwijs en ondersteuning	3
2.3 Kengetallen leerlingpopulatie	4
3 Ondersteuning Coöperatief Samenwerkingsverband Vo (SVZ)	6
3.1 Inleiding	6
3.2 Visie van SVZ op ondersteuning	6
3.3 Ondersteuningsmogelijkheden SVZ	7
4 Ondersteuningsstructuur basisondersteuning Pascal College	9
4.1 Inleiding	9
4.2 Basisondersteuningsprofiel	9
4.3 Ondersteuningsstructuur Pascal College	9
4.4 Toelichting op de ondersteuningsstructuur	10
4.5 Ondersteuningsoverleg	12
4.6 Interne expertise in het kader van de ondersteuning	13
4.7 Externe relaties in het kader van de ondersteuning	14
4.8 Bijzondere ondersteuningsmogelijkheden van het Pascal College	15
4.9 Samenwerking met de ouders ¹	18
4.10 Doorlopende ondersteuningslijnen	18
5 Extra ondersteuning	20
6 Planmatig werken	22
6.1 Inleiding	22
6.2 Werken met het ontwikkelingsperspectief(plan) (OPP)	22
7 Kwaliteit	24
7.1 Basiskwaliteit van het onderwijs	24
7.2 Interne kwaliteitszorg	24
7.3 Tevredenheidsonderzoek	25
7.4 Kwaliteitszorg SVZ	27
8 Ambities en doelstellingen	28
8.1 Ambities	28
8.2 Doelstellingen	28
9 Afsluiting	29
Bijlage 1 Basisondersteuningsprofiel ‘begeleidingsschool’ Pascal College	30

¹ Lees overal: ouder(s)/verzorger(s).

1. Inleiding

Voor u ligt het *schoolondersteuningsprofiel*: een verplicht document waarin scholen beschrijven welke ondersteuning zij aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte bieden. Het schoolondersteuningsprofiel is als het ware een foto van de stand van zaken en bevat tevens de ambities van de school. Het biedt het Coöperatief Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zaanstreek (SVZ), waarin de v(s)o-scholen samenwerken, de mogelijkheid om zicht te krijgen of binnen het voortgezet onderwijs voldoende sprake is van een dekkend netwerk van ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben. Ook is het een document voor de school zelf: bieden wij voldoende ondersteuning en kunnen wij dit ook waarmaken? Maar vooral ook biedt het ouders² de mogelijkheid om per school te beoordelen of het ondersteuningsniveau van een school past bij wat hun kind nodig heeft.

Het schoolondersteuningsprofiel is een beknopt document: voor meer informatie kan worden gekeken op de website van het Pascal College.

Passend onderwijs is de manier waarop onderwijs aan leerlingen, die extra ondersteuning nodig hebben, is georganiseerd. Het gaat om zowel lichte als zware vormen van ondersteuning. Bijvoorbeeld extra begeleiding op school, aangepast lesmateriaal, hulpmiddelen of onderwijs op een speciale school.

Scholen brengen die ondersteuning in beeld in het 'schoolondersteuningsprofiel', een document waarin een beknopt overzicht wordt gegeven van alle vormen van ondersteuning die de school te bieden heeft en van de ondersteuning die zij op korte termijn nog denkt te gaan aanbieden, de ambities.

Onderscheiden worden de *basisondersteuning*, die voor alle scholen geldt (hierover zijn in Zaanstad tussen scholen afspraken gemaakt) en *extra ondersteuning*: dit betreft de vormen van ondersteuning die verder gaan dan de basisondersteuning.

Extra ondersteuning kan licht en kortdurend van aard zijn, maar ook zwaar en langdurig en plaatsvinden binnen of buiten de school.

De school werkt volgens de richtlijnen van de algemene verordening gegevensbescherming, waarmee de privacy van de leerlingen beschermd wordt.

Alle in dit schoolondersteuningsprofiel genoemde websites en documenten zijn te bereiken via de website van het Pascal College.

Juli 2019

² Lees overal: ouder(s)/verzorger(s).

2. Algemene informatie

In dit hoofdstuk worden de contactgegevens van de school en de kengetallen van de leerling-populatie weergegeven. Ook wordt kort weergegeven wat de school als haar opdracht ziet, vooral in het kader van passend onderwijs: de onderwijsvisie.

2.1 Contactgegevens

Naam	Pascal College
Type school	TTO-internationaal Gymnasium, atheneum en havo
Adres	Pascalstraat 4, 1503DA Zaandam
Telefoon	075 - 616 73 55
E-mail	info@pascalcollege.org
Website	www.pascalcollege.nl

2.2 Visie op onderwijs en ondersteuning

Onderwijs

Het Pascal College is een uitdagende, christelijke school voor havo-, atheneum- en gymnasium-onderwijs. De school kent een rijke traditie van uitstekend onderwijs. Op professionele wijze en met aandacht voor het individu worden de leerlingen en medewerkers gestimuleerd om hun talenten maximaal te ontwikkelen.

De school werkt prestatiegericht en levert een nadrukkelijke bijdrage aan de ontwikkeling van de leerling tot maatschappelijk betrokken Europees burger. Een Europees burger, die in staat is de complexe werkelijkheid te leren begrijpen en de vragen te stellen die er toe doen.

Het Pascal College is een school waar de leerling het uitgangspunt vormt, waar het personeel de leerlingen kent, waar leraren en leerlingen van en met elkaar leren en elkaar helpen. Zorgzaamheid en aandacht voor elkaar zijn belangrijk en herkenbaar.

De school vindt het belangrijk dat de leerlingen zich veilig voelen en dat er respectvol wordt samengeleefd en samengewerkt.

Medewerkers in de schoolorganisatie leveren een bijdrage aan de begeleiding van 'jonge' mensen. Het zijn professionals die om kunnen gaan met betekenisgeving en die vragen van mensen open willen benaderen.

Visie op ondersteuning

De ondersteuning en zorg voor leerlingen moet aansluiten bij de behoeften van de individuele leerling: het dient maatwerk te zijn. De school streeft naar geïntegreerde leerlingondersteuning: onderwijs en ondersteuning zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dit houdt in dat de leerling zich binnen onze reguliere structuur en groepsgrootte (30 leerlingen) moet kunnen ontwikkelen en kan werken met uitgestelde aandacht. Een mate van zelfstandigheid is hierin onontbeerlijk.

Onder leerlingondersteuning worden hier verstaan alle pedagogische en didactische maatregelen waarmee de school de leerlingen ondersteunt in hun leer- en ontwikke-

lingsproces, problemen probeert te voorkomen of ontstane problemen tracht op te lossen. De ondersteuning moet er toe bijdragen dat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen en zich kwalificeert voor de periode na het onderwijs op het Pascal College.

Het is van belang dat een leerling zich zo optimaal mogelijk ontwikkelt, rekening houdend met de individuele capaciteiten van de leerling. Als problemen van cognitieve of sociaal-emotionele aard bij individuen of groepen leerlingen die ontwikkeling in de weg staan, dient die ondersteuning geboden te worden die de problematiek kan helpen verlichten of op te lossen.

Problemen kunnen zeer divers zijn, dit betekent dat het scala van op ondersteuning gerichte activiteiten die de school in huis moet hebben, breed is. Bovendien is een duidelijke structuur en goede coördinatie onontbeerlijk.

De ondersteuning wordt allereerst geboden door de docent in de klas. Als blijkt dat er meer ondersteuning nodig is verloopt dat door de coördinator ondersteuning en begeleiding (COB), de leerlingbegeleider, de begeleider passend onderwijs, de inzet van schoolmaatschappelijk werk en de samenwerking met stagiaires van relevante opleidingen.

Door de diversiteit van de samenstelling, en het uitgebreide netwerk van jongerenmedewerkers, kan de school voldoen aan een grote range van ondersteuningsvragen van leerlingen.

Wanneer de problematiek van een leerling dermate gecompliceerd is/wordt, dat het er op school geen mogelijkheden meer zijn voor het adequaat bieden van hulp, wordt de leerling doorverwezen naar derdelijns hulpverlening (extern of bovenschools).

Het Interne Ondersteunings Team (IOT) maakt te allen tijde onderdeel uit van de structuur van de school.

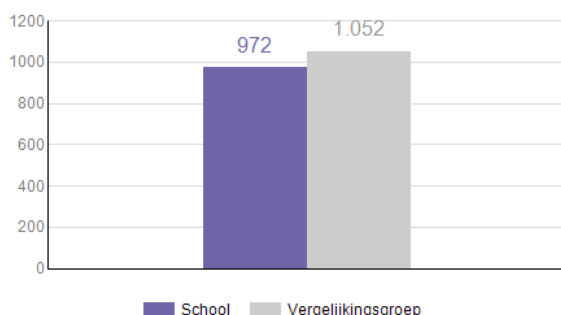
In het structurele overleg tussen COB en afdelingsleider worden algemene zaken behandeld aangaande de ondersteuning binnen de school en worden individuele leerlingen (indien noodzakelijk) en de geboden ondersteuning besproken.

Uitgangspunt is dat leerlingen kunnen blijven functioneren binnen de normale structuur van de school, waarin wordt gewerkt met klassen van circa 30 leerlingen.

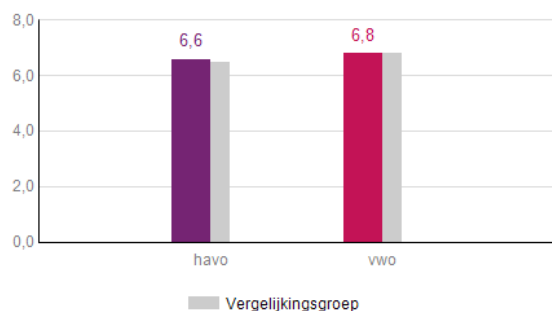
2.3 Kengetallen leerlingpopulatie

Leerlingenaantallen van het Pascal College in de afgelopen vier schooljaren op de teldatum (1 oktober):

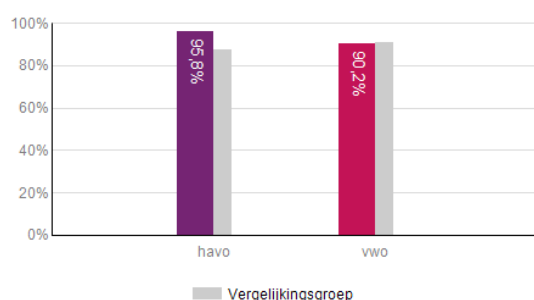
Hoeveel leerlingen heeft de school in 2017-2018?

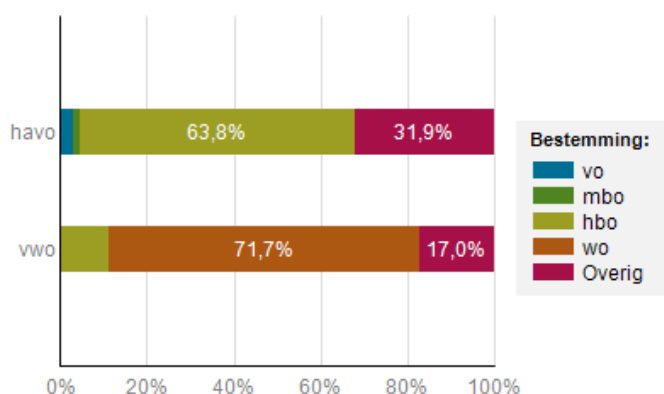
Wat zijn de gemiddelde eindcijfers van de school in 2016-2017?

Wat is het slaagpercentage van de school in 2016-2017?

Waar kwamen de leerlingen na het examen in 2016-2017 terecht?

Meer gegevens vindt u op Scholen op de Kaart. Deze website vindt u [hier](#).

3. Ondersteuning Coöperatief Samenwerkingsverband Vo Zaanstreek³ (SVZ)

3.1 Inleiding

Alle scholen voor voortgezet onderwijs in de Zaanstreek zijn verenigd in het Coöperatieve Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zaanstreek (verder SVZ of 'het samenwerkingsverband' genoemd). Het samenwerkingsverband heeft op veel terreinen een duidelijke verbinding met de activiteiten van de gemeenten, die bij het samenwerkingsverband horen. Dit betreft de gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Wormerland. Het samenwerkingsverband werkt op basis van een ondersteuningsplan (2018-2022), de ondersteuningsactiviteiten van de scholen, zoals in dit profiel beschreven, zijn hieraan gekoppeld.

3.2 Visie van SVZ op ondersteuning

De schoolbesturen werken samen om voor alle leerlingen een optimale onderwijssetting in de regio mogelijk te maken vanuit de volgende kernwaarden: samenwerken, flexibiliteit, betrokkenheid en optimisme:

- *Samenwerking*: jongeren hebben een integrale aanpak nodig. Het samenwerkingsverband zet zich in voor een intensieve en efficiënte samenwerking.
- Optimalisering van het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor leerlingen, waarbij hun ontwikkelingsmogelijkheden centraal staan, vraagt dit van de scholen *flexibiliteit* om binnen de wettelijke kaders tot maatwerk te komen.
- Als extra ondersteuning nodig is, dan is *betrokkenheid* van ouders, docenten en eventuele hulpverleners essentieel. Zij moeten de jongere het vertrouwen geven dat er altijd mogelijkheden en oplossingen zijn.
- Tot slot vraagt het van alle partijen een *optimistische* blik, niet het probleem is leidend, maar de mogelijkheden.

Toelichting

De besturen in het Zaanse onderwijs willen leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften zoveel mogelijk onderwijs laten volgen op reguliere scholen voor voortgezet onderwijs in de eigen regio.

Hiervoor is binnen het samenwerkingsverband een *basisondersteuningsprofiel* afgesproken: het beschrijft wat alle scholen minimaal bieden aan basisondersteuning.

Voor leerlingen, voor wie de basisondersteuning niet voldoende tegemoet komt aan de ondersteuningsbehoeften, hebben de scholen één of meer arrangementen in de school ontwikkeld: extra ondersteuning.

Kenmerk van deze arrangementen is, dat de leerlingen onderwijs volgen in de eigen klas en dat de ondersteuning dichtbij de klas (in de school) ingezet kan worden, waarbij men er op gericht is de leerling sterker te maken in het onderwijsleerproces op de eigen school. Scholen maken hierbij gebruik van de expertise uit het (voortgezet) speciaal onderwijs.

De tussenvoorzieningen en vso-scholen bieden daarnaast goede oplossingen voor leerlingen waarvoor deze arrangementen niet toereikend zijn. Het samenwerkingsverband

³ Verder in dit document 'SVZ' of 'het samenwerkingsverband' genoemd.

heeft een aantal ‘tussenvoorzieningen’, waaronder een orthopedagogisch en -didactisch centrum (opdc), om een dekkend aanbod van voorzieningen mogelijk te maken. Er zijn ook leerlingen met een dermate complexe ondersteuningsvraag dat onderwijs, al dan niet tijdelijk, geheel of gedeeltelijk niet mogelijk is. Voor deze leerlingen is het van belang dat de ondersteuning vanuit onderwijs en jeugdhulp integraal wordt aangeboden, gericht op terugkeer naar onderwijs. Hiervoor worden op maat onderwijs-zorgarrangementen gezocht. Ouders en de leerlingen zelf zijn daarbij belangrijke partners om tot een kansrijke aanpak te komen.

In het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband is een en ander verder uitgewerkt.

In het ondersteuningsplan van SVZ vindt u dit alles verder uitgewerkt in uitgangspunten, doelen en activiteiten. U vindt het ondersteuningsplan [hier](#).

3.3 Ondersteuningsmogelijkheden SVZ

Binnen het samenwerkingsverband onderscheiden scholen diverse vormen van ondersteuning:

- *Basisondersteuning*
Een reguliere vo-school (een ‘begeleidingsschool’: zie ook paragraaf 4.1) kenmerkt zich door het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van leerlingen, een sterke interne ondersteuningsstructuur, het bieden van verschillende ondersteuningsmogelijkheden en hulpmaterialen en het actief onderhouden van werkrelaties met externe deskundigen.
Het speciaal onderwijs en de praktijkscholen (‘dialogescholen’) dragen zorg voor een maximale en voortdurende dialoog over de speciale onderwijsbehoeften van de leerling, zowel intern (mentor-leerling, bijvoorbeeld) als naar buiten met ouders en deskundigen. Alleen bij ernstige problematiek worden de leerlingen doorverwezen naar (een andere vorm van) het vso.
- *Extra ondersteuning*
Arrangementen voor leerlingen, die niet voldoende hebben aan de basisondersteuning. Arrangementen verschillen per school. De begeleiding van de leerling is gericht op het omgaan met de eigen problematiek.
- *Tussenvoorzieningen*
Lichte ondersteuning: het samenwerkingsverband beschikt over een orthopedagogisch- en didactisch centrum: Saenstroom opdc met hierin Saenstroom vmbo, Saenstroom TOP (Rebound) en Baan Begeleiding Zaanstad (BBZ). Het Altra College (vso) heeft hiernaast nog een Diagnostische Klas⁴.
- *Onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen*
Scholen voor havo/vwo krijgen een apart budget voor het onderwijs aan- en de ondersteuning van hoogbegaafde leerlingen. Voor de meeste leerlingen zijn één of meer aanpassingen in het programma nodig. Een deel van deze leerlingen heeft ook extra ondersteuningsbehoeften. De begeleiding is gericht op het omgaan met de

⁴ Voor deze tussenvoorziening zal in het schooljaar 2018-2019 nieuw beleid worden ontwikkeld, wat invloed kan hebben op de werkwijze.

eigen problematiek, zodat de betreffende leerling in staat is onderwijs te volgen op het cognitieve niveau dat bij hem of haar past. In een aantal gevallen is specialistische ondersteuning nodig vanuit de hulpverlening en zullen onderwijs en hulpverlening samenwerken.

Hiernaast kent het samenwerkingsverband een aantal scholen met een zeer hoog ondersteuningsniveau:

- *Praktijkonderwijs*
Een school voor praktijkonderwijs is een reguliere school voor voortgezet onderwijs en is bedoeld voor leerlingen met een cognitieve beperking en leerachterstanden. In de Zaanstreek gaat het om de volgende scholen voor praktijkonderwijs: De Brug te Assendelft en De Faam in Zaandam. Scholen voor praktijkonderwijs richten zich onder andere op duurzame uitstroom naar arbeid, maar ook op de aansluiting met de ROC's. Het ontwikkelingsperspectief en de ondersteuningsbehoefte van de leerling bepalen het uitstroomprofiel. Indien leerlingen extra ondersteuning nodig hebben bij de toeleiding naar arbeid, wordt dat geboden door reïntegratiebedrijven, leerwerkprojecten, jongerenloket, UWV en gemeenten.
- *Voortgezet speciaal onderwijs*
Dynamica Onderwijs: voor leerlingen die zeer moeilijk leren, langdurig ziek zijn, een lichamelijke of een meervoudige beperking hebben.
Altra College Zaanstreek: gericht op vmboleerlingen met ernstige gedragsproblematiek en/of een ernstige psychiatrische stoornis.
Soms zijn leerlingen aangewezen op een locatie van Altra buiten de regio. Dit betreft onderwijs voor mavo (bovenbouw), havo en vwo aan leerlingen met gedragsproblematiek en/of psychiatrische problematiek. Ook Heliomare is lid van het samenwerkingsverband en gespecialiseerd in speciaal onderwijs aan leerlingen met fysieke beperkingen. Zij bieden alle niveaus.
- *Cluster 1 en 2*
Blinde en slechtziende kinderen (Cluster 1) en kinderen die doof zijn, slechthorend of een ernstige taal- en/of spraakachterstand (Cluster 2) hebben, volgen in veel gevallen onderwijs buiten de regio.

Er zijn ook leerlingen met een dermate complexe ondersteuningsvraag dat onderwijs, al dan niet tijdelijk, geheel of gedeeltelijk, niet mogelijk is. Voor deze leerlingen is het van belang dat de ondersteuning vanuit onderwijs en jeugdhulp integraal wordt aangeboden, gericht op terugkeer naar onderwijs. Hiervoor worden op maat onderwijs-zorgarrangementen gezocht. Ouders en de leerlingen zelf zijn daarbij belangrijke partners om tot een kansrijke aanpak te komen.

4. Ondersteuningsstructuur basisondersteuning Pascal College

4.1 Inleiding

De scholen voor regulier voortgezet onderwijs in Zaanstad hebben met elkaar afgesproken, dat zij zich met betrekking tot de basisondersteuning ontwikkelen tot een zogenaamde 'begeleidingsschool'. De scholen voor speciaal onderwijs, het OPDC en de scholen voor Praktijkonderwijs ontwikkelen zich tot zogenaamde 'dialogeschool'.

De *begeleidingsschool* begeleidt leerlingen in hun onderwijsproces en heeft daartoe een aantal middelen in huis. De school zal dus bij ingewikkelde problematiek een beroep moeten doen op het VSO en/ of de andere onderwijsvoorzieningen die in de regio worden aangeboden.

Een begeleidingsschool kenmerkt zich door het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van de leerlingen en een goed intern overleg daarover, het bieden van een scala aan ondersteuningsmogelijkheden en hulpmaterialen en het actief onderhouden van werkrelaties met externe deskundigen.

Het onderwijs wordt zoveel mogelijk afgestemd op de onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften van de leerling en waar nodig wordt extra tijd en aandacht aan de individuele leerling geschonken. Het Pascal College is een 'begeleidingsschool'.

4.2 Basisondersteuningsprofiel

Binnen SVZ zijn afspraken gemaakt over het niveau van basisondersteuning, dat door elke school geboden dient te worden. Elke school heeft recent in kaart gebracht hoe zij staat ten opzichte van het gewenste niveau van basisondersteuning door middel van een analyse. De uitkomst van deze analyse is als bijlage bij dit schoolondersteuningsprofiel gevoegd. (zie bijlage 1)

Bij opbrengstgericht werken hoort goed omgaan met verschillen bij leerlingen. Vandaar dat het Pascal College vanaf de brugklas ondersteuningsuren aanbiedt aan leerlingen, die dat nodig hebben, en verrijksuren aan leerlingen, die wat extra's aan kunnen. Zo zijn er onder meer: studie-hulpuren, x-modules, masterclasses, huiswerkbegeleidingsuren, zomerschool voor instroom vmbo-leerlingen, enz.

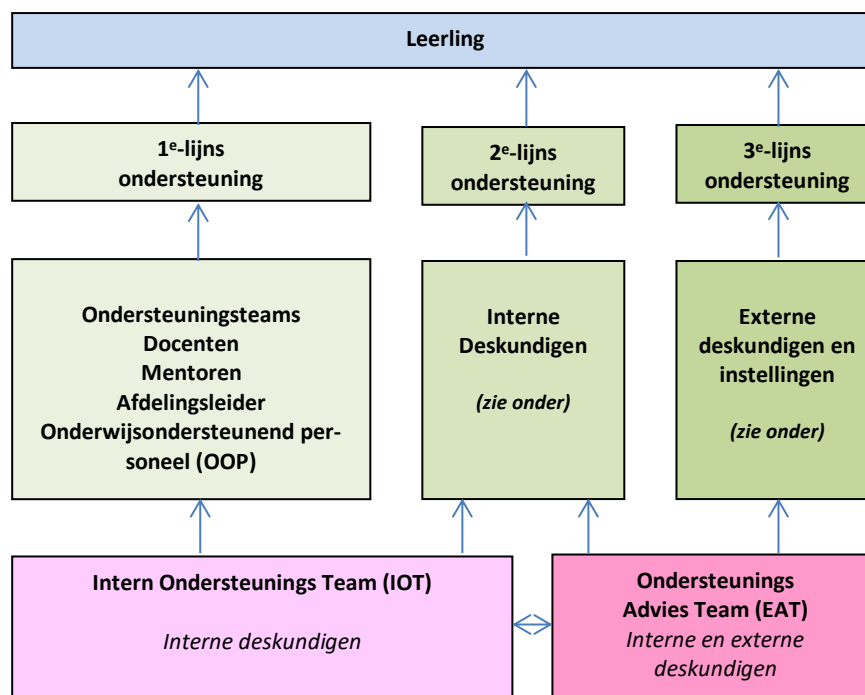
Uit de recente analyse van de basisondersteuning op het Pascal College blijkt dat de school een flinke slag gemaakt heeft in haar ontwikkeling naar het model 'begeleidingsschool'. Enkele aspecten zijn nog in ontwikkeling, sommige daarvan zijn al in een gevorderd stadium. (zie bijlage 1)

Voor de wijze waarop de preventieve en licht curatieve interventies binnen de onderwijsondersteuningsstructuur planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau worden uitgevoerd, wordt verwezen naar het jaarlijks geactualiseerde ondersteuningsplan van de school.

4.3 Ondersteuningsstructuur Pascal College

Het Pascal College onderscheidt drie niveaus van ondersteuning: de 1e-, 2e- en 3e-lijns ondersteuning.

In schema ziet de ondersteuningsstructuur er als volgt uit:

In het onderstaande schema zijn de niveaus van ondersteuning nader beschreven: u vindt er de personen/instellingen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering en een korte typering van de ondersteuning die op elk niveau wordt geboden.

4.4 Toelichting op de ondersteuningsstructuur

Niveau	Uitvoerders	Ondersteuningsmogelijkheden
1^e lijns ondersteuning	• Docent • Mentor • Afdelingsleider • Onderwijsondersteunend personeel	De vakdocent, mentor en afdelingsleider hebben de verantwoordelijkheid voor de basisondersteuning. (de dagelijkse zorg voor de leerling) Om de situatie rondom de leerling beter in kaart te brengen wordt er gebruik gemaakt van een signaleringslijst. De stap naar de tweedelijns begeleiding wordt gemaakt wanneer de mentor en afdelingsleider constateren dat de basisondersteuning niet voldoende aansluit bij de problematiek van de leerling of wanneer leervorderingen en/of sociaal-emotioneel functioneren van de leerling gevaar lopen.
2^e lijns ondersteuning	• Begeleider Passend Onderwijs • Vertrouwenspersoon	De soorten begeleiding uit de tweede lijn op het Pascal College zijn de volgende: • Individuele begeleiding • Huiswerkondersteuning • Begeleiding Passend Onderwijs

	• Dyslexiecoördinator • Leerlingbegeleider • Sociale vaardigheid trainer	• Sociale vaardigheid training: deze trainingen worden in samenwerking met het Jeugdteam/straathoekwerk ingezet. • Keuzebegeleiding • Loopbaanoriëntatie • Klasbegeleiding De decaan verzorgt het bovenstaande samen met de mentor. Als het probleem van de leerling van dien aard is, dat het niet binnen de school kan worden opgevangen, wordt er advies ingewonnen bij externe instanties. Advisering door of verwijzing naar externe instanties verloopt altijd via de COB in overleg met de mentor en de afdelingsleider. Verwijzing geschiedt in principe in overleg met de ouders, tenzij dit niet in het belang van de leerling is.
3^e lijns ondersteuning	• Schoolarts • School maatschappelijk werk • Ambulant begeleider (Altra College Zaanstreek)	• Jeugdteam • AMK (Advies en Meldpunt Kindermishandeling) • Centraal Meldpunt Jongeren/leerplichtambtenaar • Saenstroom opdc • Politie/Halt • Raad voor de Kinderbescherming • Lucertis (voorheen Dijk en Duin/GGZ) • Altra College Zaanstreek • School Maatschappelijk Werk. • Heliomare • Pernassia Brijder Verslavingszorg
Coördinator ondersteuning & begeleiding	COB	Voert binnen de school de regie over de ondersteuning en begeleiding. Dit in nauwe afstemming met alle betrokkenen, zowel intern als extern. De COB voert structureel overleg met het team, de afdelingsleiders en organiseert de verschillende overlegvormen in de ondersteuningsstructuur.

Toelichting

De directie is eindverantwoordelijk voor de school, zij bewaakt daarbij onder ander het niveau van de vereiste ondersteuning en stimuleert de ontwikkeling en professionalisering.

De afdelingsleiders zijn verantwoordelijk voor de gang van zaken binnen een of meer leerjaren.

De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de leerlingen van een klas, voor de ouders, de docenten, de afdelingsleider en andere medewerkers.

De vakdocent is verantwoordelijke voor de lessen en het klimaat, waarin deze gegeven worden. Tevens hebben alle docenten en medewerkers van de school een belangrijke signaalfunctie omtrent het gedrag en welbevinden van de leerlingen.

Alle ondersteuning, die na de 1e lijn word ingezet, gaat via de coördinator ondersteuning en begeleiding (COB). De COB is de verbindende schakel tussen alle andere vormen van

ondersteuning, onderhoud contact met de afdelingsleiders omtrent verzuim, signalen omtrent probleemgedrag of gedragsveranderingen en zorgelijke veranderingen in het cijferbeeld. Dit gebeurt periodiek.

De COB coördineert ook het ondersteuningsbeleid binnen de school. Hij/zij is zowel intern als extern het aanspreekpunt voor alle zaken op het gebied van de (extra) ondersteuning.

4.5 Ondersteuningsoverleg

Ten behoeve van een adequate ondersteuning en begeleiding van de leerlingen kent het Pascal College diverse vormen van ondersteuningsoverleg.

De belangrijkste (en structurele) zijn:

- *Leerlingbespreking*
Tijdens de rapportbespreking wordt de voortgang van de leerling met het team besproken. Deze besprekingen vinden drie keer per jaar plaats. De schoolvorderingen staan in deze bespreking centraal. In het twee-wekelijks overleg tussen afdelingsleider en COB wordt ook stil gestaan bij overige signalen: kwaliteiten van de leerling, verzuim, vaardigheden, gedrag en ontwikkelpunten. In dit overleg worden ook de vervolgacties besproken.
- *Mentoroverleg*
Er is een periodiek overleg tussen afdelingsleiders en de mentorenteams. Hierin worden individuele leerlingen besproken. Die informatie wordt zo nodig meegenomen naar het overleg met de leerlingbegeleider.
- *Intern Ondersteunings Team (IOT)*
Het IOT bestaat uit interne medewerkers, gespecialiseerd op het gebied van de ondersteuning. Het heeft als taak het coördineren en het (doen) uitvoeren van de ondersteuning, alsmede het overleg met externe hulpinstanties. Het IOT wordt zo nodig ingeschakeld door de mentor en de afdelingsleider.
In het IOT hebben zitting:
 - Coördinator ondersteuning en begeleiding (COB)
 - Leerlingbegeleider
 - Trajectgroepbegeleider
 - Begeleider Passend Onderwijs
 - Dyslexiecoördinator (op afroep)
 - Schoolmaatschappelijk werker (op afroep)
- *Extern Advies Team (EAT) (voorheen: ZAT)*
Het EAT is een multidisciplinair team. Dit orgaan is belast met een aantal specifieke taken in het kader van leerlingbegeleiding, daar waar de gevraagde deskundigheid binnen de school tekortschiet of niet aanwezig is.
Het team bestaat uit de volgende leden:
 - Coördinator ondersteuning en begeleiding (COB)
 - Leerlingbegeleider
 - Leerplichtambtenaar

- Vertegenwoordiger uit het wijkgebonden Jeugdteam
- Jeugdarts
- Schoolmaatschappelijk werk
- Orthopedagoog Saenstroom opdc

De COB organiseert de bijeenkomsten van het EAT. De directie mandateert de COB als voorzitter.

In het EAT worden alle leerlingen besproken die niet het volledige onderwijsprogramma volgen.

Tevens wordt het effect van de geboden ondersteuning tijdens deze besprekingen gevolgd en kan de school advies inwinnen over mogelijke volgende aanpassingen in deze ondersteuning.

Het belang van de school is, naast een goede aanpak van de individuele leerling, gericht op wat er in groter verband speelt:

Er worden drie soorten problemen onderscheiden waar het EAT zich op toespitst:

- Problemen van sociaalpsychologische aard: de leerling kan verwezen worden naar het Jeugdteam.
- Problemen van vooral medische aard: leerling wordt in eerste aanleg naar de jeugdarts verwezen.
- Ernstige gevallen van schoolverzuim: hetzij door verstoring van de relatie school/gezin, hetzij door de thuissituatie. De leerplichtambtenaar wordt ingeschakeld.

Voor het overige wordt door de COB beslist, na overleg met leden van het team, naar welke instantie de leerling wordt verwezen. De begeleiding van leerlingen binnen het kader van de commissie geschiedt onder eindverantwoording van de school, onverlet de eigen verantwoordelijkheid van de schoolarts tegenover de GGZ.

- *Multidisciplinair overleg (MDO)*

Indien de school geen passend antwoord kan formuleren op de vragen en/of het gedrag van een leerling, dan wordt de leerling besproken in een Multi Disciplinair Overleg (MDO).

Hier wordt per vergadering één leerling besproken in aanwezigheid van de ouders, bij voorkeur ook de betrokken leerling en alle benodigde (externe) deskundigen. Zo kan, indien nodig, ook direct afstemming plaatsvinden.

De deelnemers kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Intern Ondersteunings Team
- GGZ
- Jeugdteam
- Leerplichtambtenaar
- Schoolarts

Per MDO kan het zijn dat er andere ketenpartners aanwezig zijn: de school streeft ernaar dat iedereen, die iets te maken heeft met de leerling, aanwezig is: '1 leerling, 1 plan en 1 regievoerder'.

4.6 Interne expertise in het kader van de ondersteuning

- *Vakdocent*: stemt het onderwijsaanbod af op de leerlingen, signaleert problemen en maakt ze bespreekbaar, stuurt indien nodig signalen door naar de mentor, neemt actief deel aan de leerling besprekingen en werkt handelingsgericht.
- *Mentor*: is de spil van de leerlingbegeleiding, de schakel tussen school en ouders en het eerste aanspreekpunt voor de leerling en de ouders. De mentor heeft specifieke taken ten aanzien van de leerling, is de persoonlijke begeleider van de leerling en aan hem of haar kunnen leerlingen al hun problemen kwijt.
- *Afdelingsleider*: heeft de verantwoordelijkheid om samen met het team de leerlingen, ook met een ondersteuningsbehoefte, tot optimale schoolprestaties te laten komen en draagt er met het team aan bij dat de leerlingen zich op een positieve manier ontwikkelen.

Wat de leerlingen met een ondersteuningsbehoefte betreft inventariseert de afdelingsleider welke van deze leerlingen hij in zijn afdeling heeft, wat de problematiek is en maakt hij een inventarisatie op in hoeverre het team in staat is om met deze problematiek om te gaan. Met de COB wordt vervolgens de ondersteuningsbehoefte afgestemd van de leerling, het team en de mentor.

- *Coördinator ondersteuning en begeleiding (COB)*: coördineert de ondersteuning en begeleiding van leerlingen buiten een team, adviseert de directie en afdelingsleiders en ondersteunt de teamondersteuners.
De COB rapporteert over resultaten en verbeterpunten en vertegenwoordigt het Trias Vmbo in overleg met externe instanties
- *Trajectgroepbegeleider*: aanspreekpunt voor de leerling die komt opstarten, afronden (check-in/check-out), voor een time-out of een begeleidings-/coachingsgesprek op het gebied van ondersteuning bij onderwijs. Verzorgt de opvang in de daarvoor ingerichte ruimte voor de leerling, die tijdelijk rust nodig heeft en/of dispensatie heeft voor bepaalde vakken.
- *Interne contactpersoon*: kan door leerlingen, ouders en collega's vertrouwelijk benaderd worden voor begeleiding en advies bij problemen op het gebied van (seksuele) intimidatie, agressie, geweld of discriminatie.
- *Decaan*: geeft voorlichting over vervolgoopleidingen en begeleidt leerlingen bij de keuze van een vakkenpakket en de keuze van een vervolgoopleiding.
- *Dyslexiecoördinator*: ondersteunt leerlingen om met hun handicap om te gaan en ondersteunt het team zo goed mogelijk om te gaan met hun opdracht de dyslectische leerlingen te onderwijzen en begeleiden.
- *Begeleider Passend Onderwijs*: begeleidt de leerlingen met dieper liggende problematiek, zoals ASS, ADHD, e.d., en ondersteunt de docenten in het omgaan met deze leerlingen. Hij/zij ondersteunt het systeem door gerichte observaties, die leiden tot een aanpak van een klas.
- *Leerlingbegeleider*: een medewerker waar leerling zelf naar toe kunnen om te praten over door hen ervaren problematiek.
- *NT2-docenten*: docenten die gericht de NT2 problematiek met leerlingen aanpakken en andere docenten advies geven hoe om te gaan met deze problematiek
- *Schoolmaatschappelijk werker*: ondersteunt en begeleidt leerlingen op diverse terreinen, waaronder op het sociaal-emotionele gebied in relatie tot de thuissituatie.
- *Toptalentcoördinator*: zorgt voor afstemming tussen leerling, ouders en school omtrent afwezigheid door trainingen/wedstrijden. Zie verder het beleid toptalenten op de website van het Pascal College.

4.7 Externe relaties in het kader van de ondersteuning

Onder functionele externe contacten vallen collega-scholen, instellingen en voorzieningen. Deze contacten zijn onder andere gericht op het adequaat inzetten van betrokken deskundigheid ten behoeve van de leerling of het doorverwijzen van de leerling naar een collega-school of hulpverlener die in staat is een onderwijsaanbod of hulp te verlenen, waartoe een school zelf niet in staat is.

Naast de samenwerking met instanties, genoemd als lid van het Extern Advies Team (Pilot) wordt meer incidenteel ook samengewerkt met onderstaande instellingen en organisaties:

• Basisscholen in de regio • V(s)o-scholen in de regio • Mbo-scholen in de regio • Ambulante begeleiders REC 1 en 2 • Jeugdbescherming • Gemeente Zaanstad • Veilig thuis • Politie	• Reclassering (justitie)/ Halt • GGZ-instellingen • Voortgezet Speciaal Onderwijs • Coöperatief Samenwerkingsverband Vo Zaanstreek (SVZ) • Raad van de Kinderbescherming • Jongeren Preventie Project
--	---

4.8 Bijzondere ondersteuningsmogelijkheden van het Pascal College

Er is structureel speciale ondersteuning beschikbaar van mentor, IOT en afdelingsleider die ook de voortgang van de schoolloopbaan van de leerling bewaken.

Het IOT en de mentoren hebben ruime kennis van en competenties op het gebied van de meest voorkomende speciale onderwijsbehoeften. Omdat de meeste docenten ook mentor zijn, geldt dit ook voor veel docenten. Specialistische aandacht is snel beschikbaar.

Inzet van hulpmiddelen als bijvoorbeeld de signaleringslijst en schoolvragenlijst draagt bij aan een vroegtijdige signalering van eventuele problemen bij leerlingen en een goede analyse daarvan, zodat op tijd en adequaat kan worden gehandeld.

Leerlingen die in de brugklas de basisstof al te gemakkelijk blijken aan te kunnen, kunnen alsnog opstromen naar het gymnasium. Er kan verdiepingsstof worden aangeboden voor de vakken wiskunde, Engels, Frans en Nederlands. Ook heeft het gymnasium masterclasses ten einde te komen tot meer (individueel) maatwerk. In de bovenbouw kunnen deze leerlingen examens doen in een extra vak.

Verder kent het Pascal College de volgende bijzondere ondersteuningsmogelijkheden:

- *Dyslexie-ondersteuning*

Afspraken die binnen het Pascalcollege zijn gemaakt omtrent facilitering zijn:

- Extra tijd bij toetsen, of, indien niet mogelijk, vermindering van het aantal opdrachten
- Dyslexiefouten niet rekenen
- Eventueel mondeling toetsen
- Gebruik laptop toestaan (na overleg)
- Gebruik maken van gesproken boeken

Leerlingen die een officiële dyslexieverklaring kunnen voorleggen, krijgen in het begin van het schooljaar een dyslexiekaart. Op deze kaart staat vermeld van welke faciliteiten deze leerlingen kunnen gebruik maken. Het gaat o.a. om extra tijd bij proefwerken, rekening houden met bepaalde spellingsfouten, een groter lettertype bij toetsen, niet luidop hoeven te lezen.

Omdat de ervaring heeft geleerd dat heel wat dyslectische leerlingen niet als dusdanig zijn gediagnosticeerd in de lagere school, worden bij het begin van het schooljaar alle leerlingen uit de brugklassen gescreend met het digitale programma Muiswerk. Leerlingen die hier als potentiële dyslecten uitkomen, volgen een remedial teaching programma 'lezen-spellen', eveneens met Muiswerk.

Indien nauwelijks of geen vooruitgang wordt geboekt, wordt aan de ouders gevraagd of ze akkoord gaan met een officiële test afgenomen door het SOS-bureau. Bij officiële vaststelling van dyslexie krijgen ook deze leerlingen een dyslexiekaart.

- *Toptalent ondersteuning*

Het betreft leerlingen met uitzonderlijke talenten op het gebied van sport, muziek, dans of acteren. Voor deze leerlingen biedt de school extra faciliteiten, zodat de ontwikkeling van hun toptalent beter te combineren valt met de opleiding op het Pascal College. De leerling moet aan een aantal criteria voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor extra faciliteiten: zie schoolondersteuningsplan. Vervolgens wordt beschreven wat de rechten en plichten zijn van de school en de talentvolle leerlingen die deze overeenkomst aangaan.

Een belangrijke persoon in het toptalentenbeleid van het Pascal College is de *toptalentencoördinator*: de persoon die verantwoordelijk is voor de communicatie over de toptalenten met docenten, mentor, afdelingsleider en ouders.

- *Ondersteuning hoogbegaafden*

De ondersteuning en het onderwijs voor leerlingen met een (hoog)begaafdheidsprofiel is in ontwikkeling. Het Pascal College is geen begaafdheidsprofielschool waardoor de mogelijkheden beperkt blijven. Er wordt gestreefd naar een uitdagende omgeving op basis van maatwerk.

Het IOT komt in beeld bij die leerlingen waarvoor de aanpassingen in het onderwijsaanbod niet voldoende blijken en er meer nodig is. Ondersteuning aan leerlingen met een (hoog)begaafdheidsprofiel is vaak zeer specifiek. De begeleider passend onderwijs is geschoold op dit gebied en zal leidend zijn in het ontwikkelingsperspectief dat in voorkomende gevallen opgesteld wordt.

- *Steunuren*

Voor het maken van een goede start van een leerling op school en in de klas is ruim tijd beschikbaar. Dit komt met name door de uitbreiding van de steunuren in klas 1 en klas 2 en in 4 havo.

- *Instaplessen*

Voor instromers van het vmboTL/mavo zijn instaplessen georganiseerd (zomerschool).

- *Huiswerkbegeleiding*

Er is dagelijks voor alle leerlingen de mogelijkheid om onder begeleiding van wo- en hbo-studenten (veelal oud-leerlingen) het huiswerk te maken.

- *Time-out in de Trajectgroep*
 Leerlingen kunnen, in beperkte mate, zo nodig gebruik maken van een eigen plek die is toegerust op hun behoefte. Bijvoorbeeld voor een time-out.
- *NT2-ondersteuning*
 De school bouwt expertise op met betrekking tot leerlingen met een andere culturele achtergrond, tweetaligheid en de mogelijkheden en de problemen van dien. Deze ondersteuning is in ontwikkeling: de school start in 2018-2019 met het scholen van docenten op het gebied van deze problematiek. Dit gaat in samenwerking met de Internationale Schakelklas van het Samenwerkingsverband.
- *Professionele medewerkers*
 Er is op het Pascal College schoolbreed scholing geweest op het gebied van:
 - AHDH
 - Autisme
 - Signaleren van leerlingen met een (extra) ondersteuningsbehoefte
 - Signaleren van kindermishandeling en hoe te handelen
 - Hoe te handelen bij pesten aan de hand van het pestprotocol
 - Dossierlezen (de meerderheid van de mentoren)
 - Signaleren en bespreekbaar maken van depressieve en suïcidale gedachten
- *Trainingen/begeleiding*
 De school biedt leerlingen verder nog ondersteuning door middel van inzet van de volgende trainingen en begeleiding:
 - Examentraining door externe Yoga-trainster. (bovenbouw/examenklassen)
 - Faalangstreductietraining
 - Taalondersteuning van alle brugklassers met behulp van screenings- en remedi-eringsprogramma's als Diataal, Muiswerk, Tekst-it-up en Nieuwsbegrip. Eventueel gevolgd door een dyslexietest.
 - Screening van alle leerlingen in leerjaar 1 en 3 door de jeugdarts/GGD.
 - Mentor uren.
 - Regulier studiehulpuur.
 - Training 'Slim leren met onder andere mind-mappen
 - Voorbereiding op het rekenexamen. (met oog op veranderde examennorm)
 - Studiebegeleiding in klas 1. (1 uur per week)

4.9 Samenwerking met ouders⁵

In alle vormen van ondersteuning die de school biedt, is de rol van ouders niet alleen wenselijk, maar noodzakelijk. Immers, in de triade 'ouders – school – leerling' zijn zij voorwaarde tot succes. Zij spelen een rol in de probleemanalyse, opstellen van een hulpvraag, bijdragen in het meedenken richting een oplossing en een essentieel onderdeel van de uitvoering van het plan van de leerling. evalueren

Probleemanalyse en opstellen van hulpvraag

School, leerling en ouders gaan samen in gesprek, eventueel aangevuld met externe betrokkenen om een nauwkeurige beschrijving te geven van de bestaande problematiek. Het is relevant om de hulpvraag te formuleren in woorden van de leerling en/of ouders. Dit ook om het besef van eigenaarschap te creëren en actieve participatie manifest te maken. In deze driehoeksverhouding is het zaak om helder te beschrijven wat de ondersteuningstaak van school inhoudt, waar deze begint en waar de grenzen van de ondersteuning liggen.

Meedenken richting een oplossing

Afhankelijk van de situatie wordt bepaald wat de rol van leerling en/of ouders is bij het werken aan de opgestelde doelen. In coachende gesprekken wordt onderzocht en vastgelegd waar ieders taken en verantwoordelijkheden liggen. Ook hier geldt dat eigenaarschap en actieve participatie sleutelwoorden zijn in dit proces. Dit geldt voor alle betrokkenen.

Uitvoering van begeleidingsplan en voortgang bespreken

Ouders van leerlingen, die te maken hebben met (extra) ondersteuning, worden bij alle ondersteuningsactiviteiten betrokken en worden geïnformeerd over de inhoud van de ondersteuning en de resultaten. Daar waar blijkt dat de grenzen van de basisondersteuning overschreden worden, wordt ingezet op extra ondersteuning door middel van de Structuurgroep of hoogbegaafdheidscoaching. In deze gevallen stelt de school, in samenwerking met de ouders en leerling, een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Wanneer leerlingen met een ondersteuningsbehoefte worden aangemeld vanaf een andere school krijgt het OPP mede door de informatie die de aanleverende school levert mede gestalte. Ouders hebben het recht dit rapport in te zien of om eventuele onjuistheden te laten corrigeren.

Als het Pascal College van mening is dat er niet voldoen kan worden aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling, zoekt de school na overleg met ouders een passende plek. In dit proces wordt een proactieve houding van ouders verwacht. Daarmee wordt bedoeld dat ze zich actief gaan oriënteren op andere scholen.

4.10 Doorlopende ondersteuningslijnen

Overgang po-vo

In de regio Zaanstreek wordt al vele jaren gewerkt met een vaste procedure voor de overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs. Deze procedure heeft de volgende kenmerken:

⁵ Lees overal ouder(s)/verzorger(s).

- Afspraken over de voorlichting
- Voorlichtingsmateriaal
- Afspraken over de inhoud van het dossier per leerling
- Afspraken over de overdracht zelf

Overgang vo-mbo

Net als in het Povo-traject is er voor de overstap van vo naar het mbo een procedure beschikbaar voor de overdracht van leerlingen. Met betrekking tot de digitale overdracht wordt een nieuwe systematiek (Iddink) ingevoerd. Voor leerlingen met een ondersteuningsvraag zijn afspraken gemaakt om de ondersteuningsbehoeften van deze leerlingen systematisch in kaart te brengen en over te dragen aan het mbo.

Terugkeer van tussenvoorziening naar regulier vo

Leerlingen die in een tussenvoorziening onderwijs volgen, blijven ingeschreven bij een reguliere vo-school. De terugkeer naar de school, waar de leerling staat ingeschreven, wordt door de tussenvoorziening en de school gezamenlijk geregeld en bewaakt. Dit dient een zorgvuldige route te zijn, waarbij gewaarborgd is dat de ouders en de leerling betrokken zijn. Indien een leerling niet terugkeert naar de school van inschrijving, dan is deze school verantwoordelijk voor een zorgvuldige begeleiding naar een passende plek. Dit is niet altijd een VSO-school, maar kan ook een andere reguliere school in de regio zijn waar wel de passende ondersteuning of aanpassing aan het onderwijs geboden kan worden. Indien een leerling geplaatst is in een tussenvoorziening met een verblijf van 6 maanden of langer, kan de uitvoering van het terugkeertraject gedelegeerd worden aan Saenstroom opdc of aan het Altra College. De verantwoordelijkheid voor een goede gang van zaken blijft echter liggen bij de school van inschrijving.

Vso

In het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband Vo staat beschreven op welke wijze een leerling toelaatbaar wordt verklaard voor het speciaal onderwijs en voor welke periode een toelaatbaarheidsverklaring voor de diverse vormen van speciaal onderwijs wordt afgegeven. Voor een groot aantal leerlingen betreft dit een periode van twee jaar. Deze keuze is gemaakt om leerling, ouders en school in ieder geval na deze periode een moment van heroverweging te bieden.

Verder is het mogelijk om op elk ander moment binnen deze twee jaar het initiatief te nemen om naar het reguliere onderwijs over te stappen. Dit geldt voor alle betrokken partijen.

Grensverkeer

Er is sprake van grensverkeer als een leerling onderwijs volgt in de regio van een ander samenwerkingsverband dan waar hij/zij woonachtig en (bij de betreffende gemeente) ingeschreven is. Ouders kiezen altijd zelf de school waarop zij hun kind willen aanmelden. Zij kunnen hun kind dus zowel binnen als buiten het samenwerkingsverband, waarin zij woonachtig zijn, inschrijven.

Het samenwerkingsverband, dat actief is in het gebied waar de leerling woont, is verantwoordelijk voor de kosten indien de leerling is aangewezen op vso. Indien een leerling eerst een aantal jaren regulier onderwijs heeft gevolgd en dan verwezen wordt naar het vso, dient het verwijzende samenwerkingsverband de plaatsing in het vso betalen.

Zie voor nadere informatie het Ondersteuningsplan 2018-2022 van het Samenwerkingsverband Vo Zaanstreek (SVZ). U vindt dit [hier](#).

5. Extra ondersteuning

De extra ondersteuning van de scholen wordt kort beschreven in een schema in de vorm van arrangementen. In dit geval gaat het om de volgende arrangementen:

Trajectgroep	Extra ondersteuning
Tijd/aandacht	Het doel van de Trajectgroep is: • Leerlingen zoveel mogelijk deel te laten nemen aan de reguliere lessen. • Ondersteuning bieden om hun onderwijsleerproces zo optimaal mogelijk te laten verlopen door: ○ Bieden van een passend, individueel ondersteuningsaanbod (leerlingbegeleiding) ○ Check in/check-out ○ Time-out voorziening ○ te functioneren als expertisecentrum binnen de school voor al het personeel betreffende pedagogisch-didactische ondersteuning aan de leerlingen. ○ Opstellen/bijstellen opp ○ Overleg met de ouders
Beschikbare materialen	• Rustige werkplek, boekensets onderbouw, computer om aan schoolwerk te kunnen werken (Magister, Zermelo, etc).
Ruimtelijke omgeving	• Ruimte B24 is ingericht voor het ontvangen en ondersteunen van leerlingen en docenten
Deskundigheid	Medewerkers hebben kennis van de diversiteit aan ontwikkelings- en gedragsstoornissen alsmede kennis van de GZ-problematiek.
Samenwerking met externe instanties	Er wordt structureel samengewerkt met het jeugdteam, de leerplichtambtenaar en de jeugdarts. Indien nodig wordt via de coördinator ondersteuning & begeleiding externe deskundigheid gevraagd.

Arrangement voor: Begaafde leerlingen	Extra ondersteuning
Tijd/aandacht	Naast een mentor is er een talent-begeleider. Deze begeleider past met de leerling, afdelingsleider en docenten het programma aan. Hierin wordt zowel onderwijs als de ondersteuning meegenomen. Er is in dit plan ruimte voor onderwijs maar ook voor de verdere talentontwikkeling van de leerling.
Beschikbare materialen	• Aanpassingen in het rooster/vakkenpakket. • Opp opgesteld door begeleider uit het ondersteuningsteam.

	• Eventueel extra ondersteunend materiaal / versnellen of indikken van het programma, extra vakken •
Ruimtelijke omgeving	Zoveel mogelijk in de klas; studieplekken.
Deskundigheid	Aanwezig; dit wordt gecontinueerd door scholing van het docenten- en ondersteuningsteam.
Samenwerking met externe instanties	Samenwerking met betrokkenen vanuit het talent van de leerling maar ook hogescholen en universiteit.

De toewijzing van een extra arrangement aan een leerling geschiedt door de coördinator ondersteuning en begeleiding. Dit in goed overleg met de betrokkenen van het intern ondersteuningsteam en waar nodig met steun van externe partners.

6. Planmatig werken

6.1 Inleiding

Indien de ondersteuningsbehoefte van een leerling daartoe aanleiding geeft, wordt voor deze leerling een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Ouders worden altijd vooraf in kennis gesteld van de gesignaleerde problematiek en de acties die de school wil gaan ondernemen om de leerling te ondersteunen.

Het opp wordt opgesteld door een lid van het Interne Ondersteunings Team (IOT): bijvoorbeeld de leerlingbegeleider of de coördinator ondersteuning en begeleiding (COB). De leerlingbegeleider verzorgt de communicatie met de docenten die lesgeven aan deze leerling.

Het opp wordt bekend gemaakt aan alle docenten, die les geven aan de leerling, zodat zij passende maatregelen kunnen treffen voor het onderwijs aan deze leerling. Tevens onderhoudt de leerlingbegeleider contact met de ouders en eventueel met de ambulant begeleider.

De mentor krijgt in veel gevallen een rol in de begeleiding van de leerling. De mentor ziet deze leerling immers meerdere uren per week. De mentor onderhoudt contact met de leerling over de schoolvorderingen en over de afspraken zoals deze gemaakt zijn in het opp.

In een opp worden in ieder geval de volgende zaken vastgelegd:

- Gegevens leerling.
- Data besprekingen in ondersteuningsteam, met de ouders, e.d.
- Probleembeschrijving.
- Voorgeschiedenis: schoolloopbaan, relevante testgegevens, etc.
- Diagnosegegevens: uitkomsten extra onderzoek en/of gesprekken met de leerling.
- Doelstellingen van het opp met tussendoelen, gekoppeld aan termijnen en uitvoerders.
- Resultaten evaluaties. (tussentijds en eindevaluatie)
- Voortgangsafspraken of moment van afsluiting.
- Ondertekening door leerling, ouders en COB

6.2 Werken met het ontwikkelingsperspectief(plan) (OPP)

Voor leerlingen die extra ondersteuning krijgen wordt in samenspraak met de leerling en zijn/haar ouders een ontwikkelingsperspectief(plan) (OPP) opgesteld.

Als alle opgevraagde informatie binnen is, wordt een dossieranalyse gemaakt. Op basis van die dossieranalyse wordt een *ontwikkelingsperspectief* opgesteld, waarin het te verwachten uitstroomperspectief, de belangrijkste leerdoelen en de door de school te bieden ondersteuning bij het bereiken van deze leerdoelen worden vermeld. Het OPP wordt ondertekend door ouders, leerling en school.

Het OPP wordt gedurende het schooljaar na leerlingbesprekingen en in het interne ondersteuningsteam geëvalueerd: ligt de leerling nog op koers? Zo nodig wordt het bijgesteld en weer met de leerling en zijn/haar ouders besproken.

Het is heel belangrijk dat ouders en leerling betrokken zijn bij het opstellen van het opp en bij het formuleren van de doelen en de aanpak. De leerling en de ouders krijgen daarom steeds de gelegenheid om het OPP bij te stellen en te ondertekenen.

7. Kwaliteit

7.1 Basiskwaliteit

De inspectie voortgezet onderwijs heeft het Pascal College voor alle afdelingen het zogenaamde *basisarrangement* (basistoezicht) toegekend. Hiermee wordt uitgedrukt dat de kwaliteit van het geboden onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving in orde is.

7.2 Interne kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg is het geheel van activiteiten dat ondernomen wordt om de kwaliteit van de school te onderzoeken, te borgen of te verbeteren en openbaar te maken. Kwaliteitszorg kent twee aspecten:

1. Het systeem, waarbinnen planmatig gewerkt wordt aan behoud en verbetering van de kwaliteit.
2. Afspraken over hoe dit systeem aangestuurd en bewaakt wordt. (voorwaarden)

De belangrijkste functies van kwaliteitszorg zijn:

- Verbeteren van de prestaties van de organisatie op de diverse niveaus.
- Verantwoording van de prestaties van de organisatie.
- Communicatie over de prestaties van de organisatie.
- Tijdig signaleren van zwakke plekken.

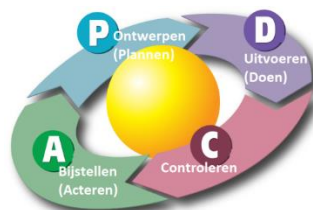
Het Pascal College beschikt over een gedetailleerde beleidsnotitie met betrekking tot het ontwikkelen en bewaken van de onderwijs- en ondersteuningskwaliteit: het 'Kwaliteitszorgplan Pascal College'. Hierin is onder meer een kwaliteitskalender opgenomen. De school vindt kwaliteitszorg een taak van allen die bij het onderwijs zijn betrokken op macro-, meso- en microniveau. In bovengenoemd plan is uitgewerkt hoe al deze gelegingen bij de kwaliteitszorg betrokken zijn.

Tevens is minutieus beschreven welke activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg plaatsvinden binnen de school en met welke frequentie.

Kortheidshalve wordt hier verder naar deze beleidsnotitie verwezen.

Kwaliteitscyclus

De kwaliteitszorg binnen het Pascal College verloopt volgens de bekende PDCA-cyclus:

Toelichting

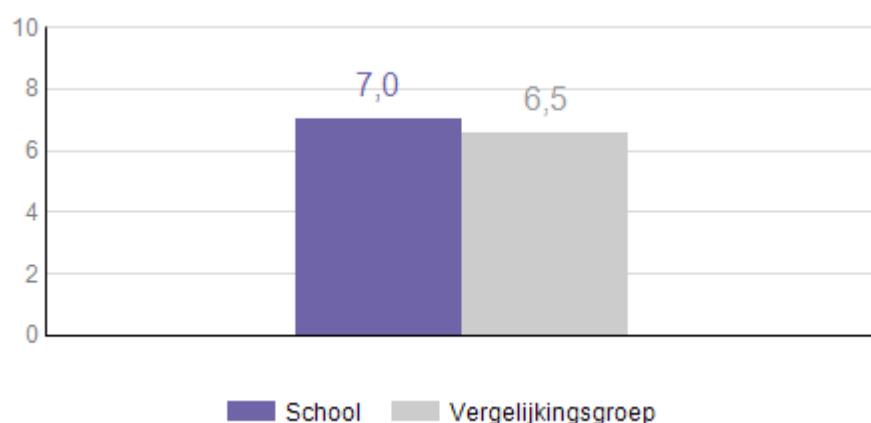
- **PLAN:** Kijk naar huidige werkzaamheden en ontwerp een plan voor de verbetering van deze werkzaamheden. Stel voor deze verbetering doelstellingen vast.
- **DO:** Voer de geplande verbetering uit en controleer.
- **CHECK:** Meet het resultaat van de verbetering en vergelijk deze met de oorspronkelijke situatie en toets deze aan de vastgestelde doelstellingen.
- **ACT:** Bijstellen aan de hand van de gevonden resultaten bij CHECK.

7.3 Tevredenheidsonderzoek

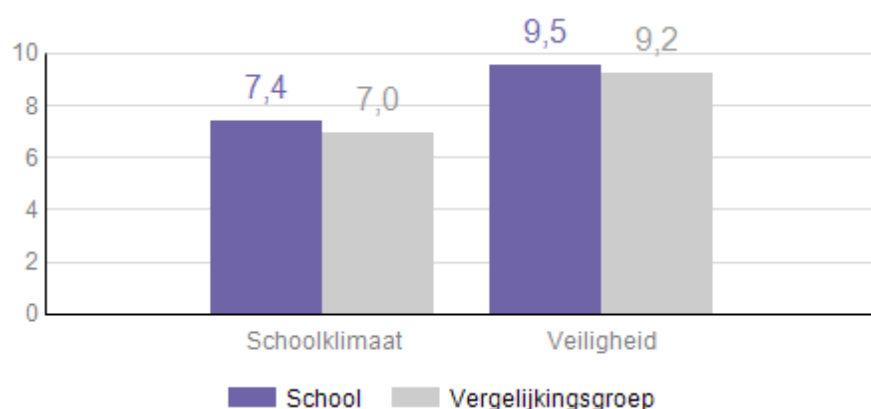
Regelmatig wordt een door de school tevredenheidsonderzoek gedaan. Een uitgebreide vragenlijst over alle aspecten van het opdc wordt ingevuld door de schoolleiding, de medewerkers, de leerlingen en de ouders.

De analyse van de antwoorden en de vergelijking met andere scholen in het land maken duidelijk, dat alle partijen zeer tevreden zijn met de kwaliteit van onderwijs en begeleiding die het Pascal College levert.

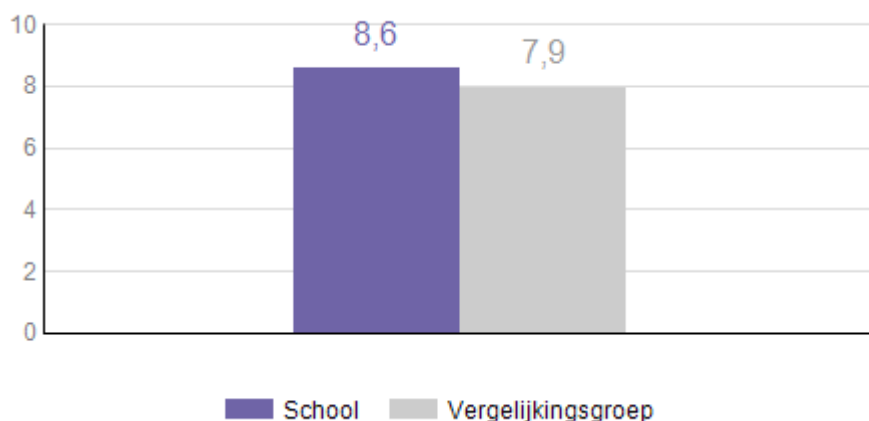
Hoe tevreden zijn leerlingen over de school in 2017-2018?

Hoe tevreden zijn de leerlingen over het schoolklimaat en de veiligheid van de school in 2017-2018?

Hoe tevreden zijn ouders over de school in 2017-2018?

7.4 Jij en je gezondheid (voorheen: EMOVO0)

Dit onderzoek richt zich op de gezondheid en leefstijl van jongeren in de regio. Leerlingen uit de 2e en 4e klas van het voortgezet onderwijs vullen via internet klas-sikaal op school een vragenlijst in over onder andere hun gezondheid en welzijn, leefstijl, relaties en thuissituatie.

Na het invullen van deze vragen krijgt elke leerling een persoonlijk digitaal gezondheidsadvies op maat. Ook kunnen jongeren zich aanmelden voor een persoonlijk gesprek met de jeugdverpleegkundige als zij daar behoefte aan hebben.

7.5 Kwaliteitszorg SVZ

In het ondersteuningsplan van SVZ staan de visie, uitgangspunten en doelen verwoord. Daarnaast hebben de scholen hun ambities gerelateerd aan de schoolondersteuningsprofielen. Het is belangrijk in het kader van kwaliteitszorg dat de doelen en ambities regelmatig en cyclisch geëvalueerd worden. Monitoren is belangrijk om het succes en de realiteitszin van de doelen te borgen. Aanpassingen moeten leiden tot verbetering in het belang van leerlingen maar ook voor de medewerkers in de scholen, de ouders, het samenwerkingsverband en alle overige betrokkenen.

De kwalitatieve en kwantitatieve verantwoording van de middelen die ingezet worden in de scholen vormen nadrukkelijk onderdeel van het kwaliteitszorgsysteem van het samenwerkingsverband. De scholen dienen in hun rapportage aan het samenwerkingsverband aandacht te besteden aan de inzet van de middelen, activiteiten in de scholen en de doelen, die zij realiseren met de middelen uit het samenwerkingsverband. Om tot een goede en vergelijkbare verantwoording te komen is in 2016 geïnvesteerd in de wijze waarop de kwaliteit in beeld gebracht kan worden. Uit de opbrengsten worden resultaten zichtbaar, die mogelijk kunnen leiden tot een aantal beleidsaanpassingen. De begroting kan daarmee in de toekomst beleidsrijker worden.

Concreet heeft de directeur van SVZ twee keer per jaar overleg met een afvaardiging van elke school om met betrekking tot de ondersteuning de stand van zaken, ontwikkeling en de eventuele nieuwe ambities te bespreken.

8. Ambities en doelstellingen

8.1 Ambities

Allereerst is het de ambitie van het Pascal College om geheel te voldoen aan de kwaliteitseisen, die aan een begeleidingsschool worden gesteld. De school beschikt verder over een ontwikkelplan Passend Onderwijs.

Speerpunten daarin zijn:

- Begeleider passend onderwijs inzetten om het competentie-niveau van de docenten te vergroten en zo een olievlekwerking te bewerkstelligen
- Dyscalculie-protocol ontwikkelen en uitvoeren
- Mentoren en docenten trainen in hun gespreksvaardigheid
- Ontwikkelen van onderwijs en ondersteuning voor meer/hoog begaafde leerlingen
- Ouderbetrokkenheid vergroten door meerder contactmomenten rond een thema te organiseren.
- Onderwijs en ondersteuning aan leerlingen meer samen laten gaan; beide kunnen niet zonder elkaar.

Voor de komende periode ligt de focus op het door-ontwikkelen van het ondersteuningsaanbod, het registreren en evalueren van de onderwijsinterventies (PDCA-cyclus) en de ondersteuning en onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen.

Voor het komende jaar ligt de focus van het Interne Ondersteunings Team op de volgende twee zaken:

- Continueren van de leerlingondersteuning binnen de zogenaamde structuur-groep
- Gezamenlijk blijven optrekken van docenten, mentoren en het zorgteam in de ondersteuning van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte.

Het afgelopen jaar is gestart met enkele stagiaires van de opleiding schoolmaatschappelijk dienstverlening. Hierdoor was het mogelijk om meer leerlingen op praktische wijze te ondersteunen. Deze lijn wordt dan ook voorlopig doorgetrokken. Hiermee is de aandacht voor de leerlingen met een ondersteuningsbehoefte geborgd. Dit geeft tegelijkertijd ruimte om de samenwerking met de mentor en docent te vergroten. Zo wil de school onderwijs en ondersteuning nog nadrukkelijker hand in hand laten gaan.

8.2 Doelstellingen

Jaarlijks wordt het schoolondersteuningsplan geëvalueerd door de leden van het EAT en verbeteringen en aanpassingen worden opgenomen in de herziene versie.

Omdat de ondersteuningsstructuur van het Pascal College altijd in ontwikkeling is, worden er korte en lange termijn doelen gesteld

- *Korte termijn doelen:*
 - Het organiseren van een tweetal ouderbijeenkomsten omtrent een actueel (opvoedings-)thema

- Het vergroten van de gespreksvaardigheid van mentoren op het gebied van (ziekte)verzuim en depressieve/suïcidale leerlingen
 - Het vergroten van het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begeefde leerlingen
 - Het (door)ontwikkelen van de structurele leerlingbespreking met mentor/afdelingsleider
 - Het voeren van de EAT-vergaderingen volgens de notitie EAT van het samenwerkingsverband
 - Continueren van de leerlingondersteuning binnen de zogenaamde structuurgroep
 - Gezamenlijk blijven optrekken van docenten, mentoren en het IOT in de ondersteuning van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte.
- *Lange termijn doelen:*
 - Door middel van de PDCA-cyclus het ondersteuningsaanbod sluitend maken voor de leerlingpopulatie van het Pascal College.
 - Mogelijkheden voor onderwijs aan leerlingen met auditieve, visuele of fysieke beperkingen onderzoeken en zo mogelijk uitbreiden.
 - Onderzoeken of de SVL (schoolvragenlijst) een interessant middel is om toe te voegen aan het leerlingvolgsysteem.

9. Afsluiting

Alle leerlingen, waarvan de school denkt dat zij succesvol kunnen zijn, zijn op het Pascal College welkom. Dit zal ondersteund worden door het advies van de school van herkomst.

Afhankelijk van de omstandigheden probeert de school maatwerk te leveren. Als een situatie als kansloos wordt ingeschat, zal dat in een contact met de ouders ook worden benoemd en wordt ondersteuning geboden om een passende oplossing te vinden.

De ambitie van de school is om een zodanig hoog basisondersteuningsniveau te hebben, dat veel leerlingen succesvol kunnen zijn, zich kunnen ontwikkelen tot Europees burger en de mooiste tijd van hun leven hebben. Het Pascal College is een school van kansen, een school waar het onderwijs en de docenten volop in ontwikkeling zijn en nieuwe uitdagingen niet uit de weg gaan. In dit kader onderzoeken we en experimenteren we met individuele leerroutes. Op deze manier willen we met ons onderwijs beter aansluiten bij de ambities van leerlingen.

December 2018

Bijlage 1 Analyse basisondersteuningsprofiel 'begeleidingsschool' Pascal College

Vooropmerkingen

- In onderstaand overzicht is als norm gehanteerd: als 75% van de docenten iets kan of doet wordt het 'Aanwezig' geacht.
- Indien in onderstaand schema het kruisje in de kolom 'In ontwikkeling' uiterst rechts is geplaatst, dan betekent dat dat de ontwikkeling reeds in een gevorderd stadium is.

	Aspecten	In ontwikkeling	Aanwezig
Dialogo over speciale onderwijsbehoeften			
a	De school brengt onderwijsbehoeften in kaart door informatie bij aanmelding en overdrachtsgegevens, warme overdracht en gesprek ouders		x
b	Iedere medewerker reageert op signalen door zelf actie te ondernemen of door signalen door te spelen	x	
c	Gegevens leerlingvolgsysteem:		
	. Docenten/mentoren voeren leerlinggegevens structureel in het leerlingvolgsysteem (LVS) in		x
	. Gegevens betreft basisvaardigheden, referentieniveaus en socialemotionele ontwikkeling		x
	. Mentoren kunnen deze gegevens analyseren		x
d	Minimaal 2 x per jaar bespreking van analyse van alle leerlingen, opbrengst onderwijsbehoeften per leerling en plan van aanpak op basis van een analyse van het LVS		x
e	De school stelt informatie over onderwijsbehoeften beschikbaar voor professionals		x
f	Mentor stelt informatie over onderwijsbehoeften beschikbaar in school		x
g	Docenten e.a. professionals halen informatie over onderwijsbehoeften		x
h	Voor speciale onderwijsbehoeften diagnostisch expertise inschakelen		x
Veilig schoolklimaat door aanwezigheid/toepassing van:			
a	Verzuimprotocol		x
b	Pestprotocol		x
c	Vertrouwenspersoon		x
d	Convenant veilige en leefbare school		x
e	Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld		x
f	Er zijn gemeenschappelijke afspraken/gedragcodes, waarin meegenomen wettelijke voorschriften.		x
Differentiatie			
a	Extra ondersteuning wordt vastgelegd in het individuele ontwikkelingsperspectief(plan) (OPP)		x
b	Docenten maken zo nodig aanpassingen in de lessen		x
c	Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd op grond van:		
	. Speciale psychologische of sociaal-emotionele kenmerken		x
	. Een meer of minder dan gemiddelde intelligentie	x	
	. Verschillende leerstijlen		x
d	Gedifferentieerde onderwijsprogramma's zijn opgenomen in het vakwerkplan en zijn beschikbaar	x	
e	De school hanteert de protocollen voor leerlingen met dyslexie/dyscalculie		x
f	De school heeft een werkend protocol voor medische handelingen		x
g	Onderwijsprogramma's voor leerlingen met fysieke beperkingen:		
	. Goed ingerichte ELO	x	x
	. Aangepaste onderwijskundige leer- en hulpmiddelen		x
	. Aangepast rooster		x

Aspecten	In ontwikkeling	Aanwezig
. Beperkte lokaalwisseling	x	
. Ruimte voor verrichten van medische handelingen	x	
h Bovenop basisprogramma is beschikbaar:		
. Sociale vaardigheidstraining		x
. Faalangstreductietraining		x
i Middelen die toegekend zijn voor ondersteuning worden ingezet		x
Extra aandacht/tijd		
a Docenten kunnen extra aandacht besteden aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften	x	
b Iedere leerling met ondersteuningsbehoefte heeft een begeleider		x
c Bij toelating is er voldoende ruimte om de leerlingen te ondersteunen		x
d Inzetten LWOO-ondersteuningsmiddelen (verantwoording begroting/jaarverslag)	N.v.t.	
e Er is voor deze leerlingen een tweede aanspreekpunt		x
f Er is voor mentoren en docenten tijd beschikbaar van het Zorg Advies Team	Neen	
g Leerlingen krijgen de gelegenheid elkaar te helpen		x
Beschikbare materialen/ruimtelijke omgeving:		
a Onderwijsmaterialen die niveau- en tempodifferentiatie mogelijk maken	x	
b Er zijn aangepaste methoden en materialen beschikbaar	x	
c De school regelt aanvullende onderwijsmaterialen		x
d Omgaan met dyslexie is vastgelegd		x
e Omgaan met dyscalculie	x	
f Er is een programma voor een veilig klimaat		x
g Er zijn programma's gericht op vergroten van sociale vaardigheden		x
h Er zijn programma's gericht op vergroten van studievoordigheid		x
Ruimtelijke omgeving		
a De school zorgt voor fysieke toegankelijkheid		x
b De school is bereid om in verband met fysieke beperkingen aanpassingen te realiseren		x
c Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften kunnen gebruik maken van een eigen plek		x
Expertise		
a Er is binnen de school een cultuur waar professionaliteit met elkaar gedeeld wordt		x
b Docenten kunnen differentiëren		x
c Het ondersteuningsteam heeft expertise in:		
. Handelingsgericht werken	x	
. Individueel ontwikkelingsperspectief		x
. Individuele leerlijnen		x
d Er is teamaanpak op gedrag in klassen- en vrije situatie	x	
e Docenten zijn in staat binnen de teamaanpak maatwerk te leveren	x	
f Binnen school is kennis over onderwijszorgvoorzieningen in regio Samenwerkingsverband		x
g Bekwaamheid van enkele docenten/groepen op peil houden voor:		
. Signaleren speciale onderwijsbehoeften voor leren en gedrag		x
. Kennis en aanpak dyslexie		x
. Kennis en aanpak dyscalculie		x
. Kennis en aanpak AD(H)D		x
. Kennis en aanpak ASS		x
. Kennis en aanpak faalangst		x

	Aspecten	In ontwikkeling	Aanwezig
h	Binnen school is kennis over psychiatrische stoornissen		x
i	Binnen school is kennis over onderwijsachterstanden andere culturen		x
j	Er is scholingsbeleid voor bovenstaande expertise		x
Competenties			
a	Onderkennen van speciale onderwijsbehoeften		x
b	Betrekken van ouders bij de ondersteuning		x
c	Voeren van gesprekken met leerlingen, ouders en collega's		x
d	Voeren van leerlingbespreking		x
e	Kunnen reflecteren op eigen handelen		x
Samenwerking met externen			
a	Interventies van school Maatschappelijk Werk		x
b	Inschakelen van Jeugdarts		x
c	Afstemming met Centrum Jong		
d	Inschakelen van Jeugdteam en geïndiceerde zorg		x
e	Inschakelen van GGZ		x
f	Adequate communicatie met leerplichtambtenaar		x
g	De school heeft een Extern Advies Team (EAT)		x